

บทที่ ๓ ผลการดำเนินงาน

สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๐ ได้ดำเนินการตรวจราชการและติดตามประเมินผล การจัดการศึกษาตามนโยบายของกระทรวงศึกษา รอบที่ ๒ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ เขตตรวจราชการที่ ๑๐ ประกอบด้วย จังหวัดบึงกาฬ เลย หนองคาย หนองบัวลำภู และอุดรธานี จึงขอรายงานผลการติดตามประเมินผล ตามประเด็นการตรวจราชการและติดตามประเมินผล การจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ดังนี้

นโยบายการตรวจ : การลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา

๑. พัฒนาวิธีการประเมินวิทยฐานะครูและบุคลากรทางการศึกษา มุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

๑.๑ การวิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่ ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานพัฒนาวิธีการประเมิน วิทยฐานะครูและบุคลากรทางการศึกษา มุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

การพัฒนาวิธีการประเมินวิทยฐานะครูและบุคลากรทางการศึกษาในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ ๑๐ ประกอบด้วย จังหวัดบึงกาฬ เลย หนองคาย หนองบัวลำภู และอุดรธานี ถือเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องคำนึงถึง บริบททางสังคมและเศรษฐกิจของแต่ละจังหวัด เนื่องจากพื้นที่แต่ละแห่งมีลักษณะทางภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ และสังคมที่แตกต่างกันซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาการศึกษาและการประเมินผลวิทยฐานะครู โดยจังหวัดบึงกาฬเป็นพื้นที่ใหม่ที่ยังต้องพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ส่งผลให้การศึกษาในพื้นที่ชนบท ยังไม่เข้มแข็ง ส่วนจังหวัดเลยมีภูมิประเทศเป็นภูเขา ทำให้การเข้าถึงการศึกษาของบางพื้นที่มีข้อจำกัด ขณะที่จังหวัดหนองคายเป็นจังหวัดชายแดนที่มีการเติบโตทางเศรษฐกิจแต่ยังคงมีความไม่เท่าเทียมกัน ด้านการศึกษา เช่นเดียวกับหนองบัวลำภูที่เป็นจังหวัดขนาดเล็กและยังมีข้อจำกัดด้านทรัพยากรการศึกษา ตรงกันข้ามกับอุดรธานีที่มีศักยภาพด้านเศรษฐกิจและการศึกษา การประเมินวิทยฐานะครูในแต่ละพื้นที่ จึงควรสอดคล้องกับบริบทของชุมชนและความต้องการเฉพาะของผู้เรียน

การประเมินวิทยฐานะครูควรมุ่งเน้นไปที่ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นหลัก ซึ่งไม่ใช่เพียงการประเมิน ตามเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐาน แต่ยังต้องคำนึงถึงการพัฒนาศักยภาพของครูในการสอนที่ตอบโจทย์ผู้เรียน ในสภาพแวดล้อมของแต่ละพื้นที่ นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมของชุมชนก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยสนับสนุน การพัฒนาวิทยฐานะครูอย่างยั่งยืน เพราะชุมชนท้องถิ่นสามารถมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการศึกษา และการพัฒนาคุณภาพการสอนของครูได้อย่างเต็มที่

เทคโนโลยีและนวัตกรรมก็เป็นอีกปัจจัยที่ช่วยในการพัฒนาการเรียนการสอน โดยเฉพาะ ในพื้นที่ที่มีทรัพยากรจำกัด การนำเทคโนโลยีมาใช้สามารถช่วยเสริมสร้างโอกาสในการเรียนรู้ให้ผู้เรียน เข้าถึงแหล่งความรู้ได้มากขึ้น ครูจึงควรได้รับการอบรมเพื่อใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการพัฒนาทักษะ ของตนเองและผู้เรียน

ความท้าทายในการขับเคลื่อนการประเมินวิทยฐานะครูในภูมิภาคนี้อยู่ที่ความไม่เท่าเทียมกัน ของทรัพยากรและการพัฒนาวิชาชีพครูในบางพื้นที่ที่ยังขาดแคลน โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ชนบท อาจไม่มีอุปกรณ์การสอนที่เพียงพอ ซึ่งส่งผลให้ครูในพื้นที่เหล่านี้จำเป็นต้องใช้วิธีการที่ยั่งยืนและเหมาะสม กับทรัพยากรที่มีอยู่

การพัฒนาวิธีการประเมินวิทยฐานะครูในจังหวัดบึงกาฬ เลย หนองคาย หนองบัวลำภู และอุดรธานี ควรมีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของแต่ละพื้นที่ โดยเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้เทคโนโลยี การอบรมครูอย่างต่อเนื่อง และการมีส่วนร่วมจากชุมชน จะเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนการประเมินวิทยฐานะครูให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๑.๒ ผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนนโยบายฯ การพัฒนาวิธีการประเมินวิทยฐานะครู และบุคลากรทางการศึกษา มุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

๑) การสร้างการรับรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาวิธีการประเมินวิทยฐานะครู และบุคลากรทางการศึกษา (๖ PA)

หน่วยงานทางการศึกษาได้สร้างการรับรู้และความเข้าใจให้กับข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการขอรับการประเมินวิทยฐานะ (๖ PA) อย่างต่อเนื่อง โดยมีการอบรมและจัดทำประกาศอย่างเป็นทางการ เพื่อให้ครูและบุคลากรเข้าใจการจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางาน (PA) การประชาสัมพันธ์หลักเกณฑ์ช่องทางต่าง ๆ เช่น หนังสือเวียน, line Facebook, YouTube, การร่วมจัดนิทรรศการการประเมิน PA ของผู้บริหาร, ประชุมชี้แจงบุคลากรอย่างน้อยสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง, แนะนำคู่มือและที่มาของ “ตัวชี้วัดในการประเมินวิทยฐานะตามเกณฑ์ฯ ใหม่ เป็นต้น

๒) ประสิทธิภาพในการใช้งานระบบประเมินวิทยฐานะดิจิทัล (DPA)

๑. มีการดำเนินการให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา ข้าราชการครู จัดทำ PA ในแต่ละรอบของปีงบประมาณที่มีการย้าย สับเปลี่ยนสังกัด เพื่อให้ตรงกับข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน

๒. การให้ความรู้สำหรับบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับหน้าที่ดูแลระบบ DPA ของสถานศึกษาในกรณีที่มีผู้ดูแลมีการสับเปลี่ยนและย้ายสถานศึกษาและสร้างความรู้เพิ่มเติมเพื่อสร้างความชำนาญในการปฏิบัติงานสำหรับเจ้าหน้าที่เดิม

๓. การให้คำปรึกษา ตอบคำถาม ข้อสงสัย และแนะนำการใช้งานผ่านระบบ DPA กรณีที่เกิดข้อผิดพลาดจากการใช้งานหรือการลงข้อมูลที่ไม่ครบถ้วน

๔. ประสานงานข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการดำเนินการยื่นขอฯ ในระบบ DPA ที่มีผลการประเมินผ่านแล้ว มาช่วยแนะนำ และให้คำปรึกษาสำหรับข้าราชการครูที่มีคุณสมบัติครบถ้วน เพื่อเตรียมความพร้อมจัดทำผลงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานผ่านเกณฑ์ ที่ ก.ค.ศ. กำหนด

๑.๓ ปัญหาอุปสรรค แนวทางการแก้ไขปัญหา และผลที่คาดว่าจะได้รับ

ปัญหา/อุปสรรค	แนวทางการแก้ไขปัญหา	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
๑. ครูส่วนใหญ่ยังขาดความรู้และความเข้าใจในกระบวนการ การยื่นขอประเมินวิทยฐานะ เช่น การคำนวณระยะเวลาและขั้นตอนในการส่งเอกสารตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมิน	๑. มีการจัดอบรมเพิ่มเติมเพื่อให้ครูได้รับความรู้และความเข้าใจในกระบวนการประเมินวิทยฐานะ เช่น การจัดทำข้อตกลงพัฒนางาน (PA)	๑. ครูจะมีความเข้าใจที่ดีขึ้น และสามารถยื่นขอประเมินวิทยฐานะได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดข้อผิดพลาดในการยื่นเอกสารและการจัดการเวลาที่ดีกว่าเดิม

ปัญหา/อุปสรรค	แนวทางการแก้ไขปัญหา	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
๒. สำนักงาน ก.ค.ศ. มีการแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะหลายฉบับ อาจจะทำให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสับสนในหลักเกณฑ์และวิธีการได้	๒. ประชาสัมพันธ์การแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะฯ ไปยังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกตำแหน่ง	๒. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีความเข้าใจในหลักเกณฑ์และวิธีการฯ ที่เป็นปัจจุบัน
๓. ครูและบุคลากรทางการศึกษาบางท่านมีภาระงานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานการสอนเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้มีไม่มีความเวลาในการพัฒนาผลงานทางวิชาการและบันทึกไฟล์การสอน	๓. ลดภาระในงานของครู โดยจัดให้มีเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนเข้ามาช่วยงาน เพื่อเพิ่มเวลา ในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนให้มากขึ้น	๓. ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ยื่นส่งผลงานวิชาการ ในระบบ DPA และได้รับอนุมัติให้เลื่อนวิทยฐานะจำนวนเพิ่มขึ้น
๔. การอัปเดตคลิปวิดีโอของครูไฟล์มีขนาดใหญ่เกินไปและภาพไม่คมชัด	๔. บุคลากรใช้โปรแกรมในการบีบอัดไฟล์	๔. ได้ขนาดไฟล์ที่มีขนาดเล็กกลงและนำเข้าในระบบได้
๕. ผู้รับการประเมินที่ยื่นคำขอเข้าไปในระบบ DPA ได้รับการประเมินช้าทำให้เสียเวลาในการทำผลงานต่อไป	๕. ควรสรรหาคณะกรรมการให้เพียงพอ และเหมาะสม เพื่อทำการประเมินผลงานของข้าราชการในทุกตำแหน่งให้รวดเร็วยิ่งขึ้น	๕. ผู้รับการประเมินที่ยื่นคำขอผ่านระบบ DPA ได้รับการประเมินที่เร็วขึ้น และได้รับการแต่งตั้งวิทยฐานะเร็วขึ้น
๖. การยื่นคำขอในระบบ DPA โรงเรียนกรอกข้อมูลไม่ครบ ไม่สมบูรณ์ ไม่ถูกต้อง ทำให้ต้องส่งคืนคำขอให้โรงเรียนแก้ไข เกิดปัญหา/อุปสรรคในการส่งคืนคำขอให้โรงเรียนและโรงเรียนต้องยื่นคำขอในระบบ DPA ใหม่ กลับไป-มา หลาย ครั้ง	๖. สร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับโรงเรียนทางไลน์ กลุ่ม Admin โรงเรียนและประสานโดยตรงกับครูผู้ยื่นคำขอเพื่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมในการตรวจสอบคุณสมบัติ	๖. โรงเรียนและผู้ยื่นสามารถที่จะเข้าถึงและตรวจสอบคุณสมบัติได้
๗. ระบบ DPA ไม่ได้ระบุวิชาเอกเพื่อเลือกวิชาเอกตามคุณวุฒิ ในแบบคำขอ ครูค้นหาข้อมูลวิชาเอกไม่พบ ทำให้เกิดปัญหาข้อมูลในการยื่นคำขอมูลไม่ถูกต้องสมบูรณ์ ต้องส่งคืนคำขอ	๗. จัดทำ Time Line ขั้นตอนในการสืบค้นข้อมูลและทำความเข้าใจ	๗. เจ้าหน้าที่สามารถตรวจสอบได้และเข้าใจในการสืบค้นหาข้อมูล

ปัญหา/อุปสรรค	แนวทางการแก้ไขปัญหา	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
๘. ระบบไม่เสถียร ทำให้การยื่นคำขอวิทยฐานะล่าช้า เสียสิทธิ	๘. ต้องยื่นคำขอในช่วงเย็น/ค่ำ และสำนักงาน ก.ค.ศ. ปรับปรุงระบบ	๘. สามารถแก้ปัญหาเบื้องต้นได้ ผู้ยื่นคำขอสามารถยื่นคำขอวิทยฐานะได้ในระยะเวลาที่ต้องการ ไม่ทำให้เสียประโยชน์

๑.๔ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

การประสบความสำเร็จในการใช้งานระบบประเมินวิทยฐานะดิจิทัล (DPA) ขึ้นอยู่กับหลายปัจจัยที่มีความสำคัญในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

๑. การสนับสนุนจากผู้บริหาร

- การสนับสนุนทางกลยุทธ์ การได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูงในการพัฒนานโยบายและการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับระบบ DPA เป็นสิ่งสำคัญ
- การจัดสรรงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอสำหรับการพัฒนาและบำรุงรักษาระบบ DPA รวมถึงการจัดอบรมและสนับสนุนด้านเทคนิค

๒. การออกแบบระบบที่เหมาะสม

- ความเป็นมิตรกับผู้ใช้ ระบบ DPA ควรมีการออกแบบที่เป็นมิตรกับผู้ใช้ โดยมีการจัดทำอินเทอร์เฟซที่เข้าใจง่าย และการนำทางที่สะดวก
- ความยืดหยุ่น ระบบต้องสามารถปรับเปลี่ยนหรือปรับปรุงได้ตามความต้องการและการเปลี่ยนแปลงขององค์กร

๓. การฝึกอบรมและการสนับสนุน

- การอบรมผู้ใช้ จัดการอบรมที่ครอบคลุมเกี่ยวกับการใช้งานระบบ DPA ให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงการฝึกอบรมในเรื่องการใช้เทคโนโลยีและการจัดการข้อมูล
- การสนับสนุนทางเทคนิค ให้บริการสนับสนุนทางเทคนิคที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาหรือข้อสงสัยที่เกิดขึ้นระหว่างการใช้งาน

๔. การจัดการข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ

- ความแม่นยำและความปลอดภัย ระบบต้องสามารถจัดการข้อมูลได้อย่างแม่นยำและปลอดภัย การปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลสำคัญอื่น ๆ เป็นสิ่งสำคัญ
- การจัดเก็บและการเข้าถึงข้อมูล ข้อมูลต้องสามารถเก็บรักษาและเข้าถึงได้ง่าย การจัดทำรายงานและการวิเคราะห์ข้อมูลต้องเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๕. การมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย

- การมีส่วนร่วมของครูและบุคลากร ครูและบุคลากรต้องมีความเข้าใจและรับรู้ถึงความสำคัญของการใช้ระบบ DPA และมีส่วนร่วมในการใช้งานและการปรับปรุงระบบ
- การมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารต้องมีส่วนร่วมในการสนับสนุนและติดตามการใช้งานระบบ DPA ในระดับโรงเรียน

๖. การประเมินและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

- การประเมินผลการดำเนินงาน มีการประเมินประสิทธิภาพของระบบ DPA อย่างสม่ำเสมอเพื่อระบุข้อบกพร่องและโอกาสในการปรับปรุง

- การปรับปรุงระบบ ใช้ข้อมูลจากการประเมินผลเพื่อทำการปรับปรุงระบบให้เหมาะสมกับความต้องการที่เปลี่ยนแปลง

๗. การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์

- การสื่อสารที่ชัดเจน ให้ข้อมูลที่ชัดเจนและเป็นปัจจุบันเกี่ยวกับการใช้งานระบบ DPA รวมถึงการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับประโยชน์และวิธีการใช้งาน

- การตอบสนองต่อข้อคิดเห็น รับฟังข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นจากผู้ใช้และดำเนินการปรับปรุงระบบตามความต้องการ

๑.๕ ข้อเสนอแนะ

๑. ระบบ DPA ควรมีรายงานสารสนเทศของผู้ขอยื่นวิทยฐานะ ผู้ผ่านการประเมินและผู้ไม่ผ่านการประเมิน โดยแยกตำแหน่งและวิทยฐานะ

๒. ลดภาระในงานของครูโดยจัดให้มีเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนเข้ามาช่วยงานเพื่อเพิ่มเวลาในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนให้มากขึ้น

๓. ขอความร่วมมือจากบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยี ช่วยเหลือแนะนำ

๔. การจัดส่งเอกสารประกอบการตรวจสอบคำสั่งแต่งตั้งวิทยฐานะ ควรให้ผู้ยื่นคำขอฉบับที่กในระบบออนไลน์ในคราวเดียวกับการยื่นคำขอมือหรือเลื่อนวิทยฐานะในระบบ DPA พร้อมเลย

๕. เมื่อมีการปรับปรุง เพิ่มเติมหลักเกณฑ์ หรือวิธีปฏิบัติ สำนักงาน ก.ค.ศ. ควรจัดทำสื่อมัลติมีเดียประกอบ เพื่อให้ข้าราชการครูได้ศึกษาและมีความเข้าใจที่ถูกต้องในทิศทางเดียวกัน

๖. ควรมีการจัดการอบรมกระจายไปตามสหวิทยาเขต เพื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดสามารถเข้ารับการอบรมได้ทุกคน

๗. ควรมีการจัดสรรงบประมาณในเรื่องของการพัฒนาข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ในเรื่องของความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ

๘. ควรชี้แจง ทำความเข้าใจทั้งนโยบาย แนวปฏิบัติต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ระดับหน่วยงาน ระดับจังหวัดให้มีความชัดเจนตามเจตนารมณ์ของ ก.ค.ศ. ที่กำหนดให้ใช้หลักเกณฑ์ PA เพื่อประโยชน์โดยตรงต่อการคงอยู่ การขอมือและเลื่อนวิทยฐานะของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อลดความตระหนกและความวิตกกังวล เพื่อสร้างขวัญกำลังใจให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา

๑.๖ รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี (ถ้ามี)

จังหวัดบึงกาฬ

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ มีการดำเนินงานแต่งตั้งคณะทำงาน PA Support Team และการสร้างเครือข่ายในพื้นที่ เพื่อช่วยสนับสนุนในการดำเนินการขอมือวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะผ่านระบบ DPA และการสร้างกลุ่มไลน์เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารใหม่ ๆ ให้กับข้าราชการครูในสังกัด ในการตอบข้อซักถาม รวมไปถึงการให้คำแนะนำ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ตลอดจนมีการจัดการประชุม/อบรม ให้ความรู้จากวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถให้แก่ข้าราชการครูอย่างต่อเนื่อง

จังหวัดอุดรธานี

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ให้บริการตอบข้อซักถาม และติดตามข่าวสารประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ผ่านกลุ่ม Line OpenChat “DPA สพป.อุดรธานี เขต ๔” ซึ่งเป็นลักษณะการตอบข้อซักถามเกี่ยวกับการใช้งานผ่านระบบ DPA ในลักษณะ Real time ซึ่งทำให้การใช้งานผ่านระบบง่ายและรวดเร็วยิ่งขึ้น

- หน่วยงานในพื้นที่จังหวัดอุดรธานีดำเนินการสร้างเพจ PA /คลินิก PA ออนไลน์ และกลุ่มไลน์ School PA Support Team ระดับหน่วยงานในพื้นที่จังหวัดอุดรธานีเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และตอบปัญหา ในการดำเนินการขอประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามหลักเกณฑ์ ว PA และภายหลังการอบรมมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักเกณฑ์ และวิธีการ ขอมือหรือเลื่อนวิทยฐานะ และการใช้งานระบบ DPA ตลอดจนมีการถามตอบประเด็นปัญหาในการใช้งานระบบ DPA